

Szerkesztői iroda:
Nagy-Enyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wekál János könyvtárkezelése
hová
az előfizetők és hirdetések
bármentesen küldendők.

Kézírtok nem adnak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

M megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félévre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
8 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyitlatter sora 18 kr.

Előfizetési felhívás

a „Közérdek“ V. évfolyamára.

Kiadónk áldozatkészsége lehetővé tette, hogy fenntartásunk vállalatunkat továbbra is azon czélok szempontjából tartás mellett, melyek e lap megindítására buzditottak. Közéletünk eseményeinek hí naplója, a felmerült eszmék párttekinetesen felül álló közlönye, a hazafias szellem fenntartója és terjesztője marad jövőre is. — Munkatársaink és levelezőink szíves közreműködésével változatossá igyekezzünk tenni lapunkat, s míg „Tárczája“ és „Csarnoka“ kisebb közleményekkel, beszélyekkel, költeményekkel fog szolgálni, addig a gazdasági rovaiban a mezőgazdaság és kertészet köréből adunk hasznos tudnivalókat.

Jól tudjuk, hogy a magyar napilapok bámulatos elterjedése folytán sokan feleslegesnek tartják a vidéki lapokat. De felelünk, hogy egyetlen lap sem vállalkozik különösen saját érdekeink képviselésére, — kiválsan csak megyénk és városaink, különböző testületeink ügyeinek felkarolására. — Egyik-másik lapban közölve van ugyan néha egyes hír, esemény, de egész megyénk mozgalmának hí képét rendszeresen egy lap sem foglalja egyívé, ez csak a „Közérdek“ feladata lehet.

Méltán kérhetjük tehát a mélyen tisztelt olvasó közönség szíves pártolását és anyagi támogatását, — valamint szívesen fogadunk bármely oldalról jövő szíves közreműködést, mely a kitűzött czélok körébe tartozik.

Nagy-Enyed, 1885. évi december havában.

Dr. Magyarai Károly, Szilágyi Farkas,
Török Bertalan

a „Közérdek“ felelős szerkesztői.

A „KÖZÉRDEK“ ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre . . . 4 frt.
Fél évre . . . 2 frt.
Negyed évre . . . 1 frt.
Egy hónapra . . . — 40 kr.

Wekál János, kiadó.

1886.

Átléptük küszöbét az 1886-ik évnék is. Ezzel az emberiség egy lépést tett ismét előre az idő végtelenségében.

A gondolkozni tudó és gondolkodáshoz szokott emberiség lelkében minden ilyen lépés megtétele alkalmával ujult, erővel lép előtérbe e kérdés: vajon milyen lesz ez esztendő? Ugy szeretné föllebenteni azt a tömött, sötét fátyolt, mely szemei előtt a jövő eseményeit elfödi.

Hasztalan ohajtás. Ezeket az eseményeket mi előre nem láthatjuk. Jó is, hogy ne lássuk. — Annnyit azonban egész bizonyossággal előre tudhatunk, hogy a küzdelem lesz osztályrészünk 1886-ban is, mert egyesek, mint nemzetek élete nem egyéb, mint a küzdelem egy szakadatlan lánczóra, melyhez az emelkedés örömei és a bukás keservei változatosan fűződnek. Kisebb nemzeteknek még bővebb mértékkel jut ki ezen osztályrészéből, mint a nagyobbaknak. Mi magyarok a kisebb nemzetek sorában foglalunk helyet s így küzdelmünk a nemzeti és állami létért s mindazon tényezők birhatásáért, melyek a művelt nemzetek nagy családjában részünkre helyet biztosítanak, tőlünk fokozott mérvű erőfeszítést igényel. — Vegyük ehhez még azt is, hogy sok az ellenségünk a haza határain kívül és sok a haza határain belül, melyeket le kell fegyvereznünk, egy s más alakban minduntalan megújuló támadásaikat vissza kell utasítanunk.

Ezek bizonyára nem fognak nyugodni 1886-ban sem. Rendszeresen fogják folytatni ellenünk a harcot ez esztendőben is, mint eddig folytatták. Ezt előre láthatjuk, e felől bizonyosak lehetünk. Ez a mi sorsunk. Azonban ez nem elégséges ok arra, hogy az újév küszöbén állva a jövődönnek sötét aggodalommal nézzünk elébe.

Nehéz küzdelmek között éltük át azon szen-

vedésekben és dicsőségben egyaránt gazdagultat, mely itt folytatott nemzeti életünk háta mögött áll. — Ha ezer év szakadatlan küzdelmeit kibirtuk, a jövőben reánk váró küzdelmek miatt sincs miért aggódjunk. Nincs miért azoktól remegünk. De ne feledjük a nagy igazságot, hogy a küzdelemhez erő kell. Ezt az erőt pedig isten után csak saját magunkban kereshetjük és találhatjuk meg.

Erről az erőről gondoskodnunk kell. És pedig orról a magunk számára első sorban magunk kell hogy gondoskodjunk. Megadja ezt a tiszta erkölcs, mely koszos költöknk szerint „ha megvesz, Róma ledől és rabigába görnyed.“ Megadja az öszszetartás, az egy czélra egyesített erővel való törekvés. Megadja a vallásos buzgóság, a nemzeti önérték ébrentartása, a böles megfontolás, körültekintés. Megadják a kitartó munkásság, mértékletes tiszta élet, gondos takarékoság, a nemzetgazdasátságban, iparban és kulturábau fejlettségünk.

Ezen erőforrások hogy el ne duguljanak, hanem folyton nyitva álljanak, bő mértékben, üde frissességben és tisztán adják nekünk az erő nedűjét, első sorban tőlünk függ.

Mindezekre tehát gondunk legyen, ha azt akarjuk, hogy reánk váró küzdelmeink közben el ne bukunk, hanem azok fáradsalmait kibírjuk s ezek tüzeiből és vészes zajából győzelmesen és dicsősorosozottan bontakozzunk ki.

Mi mindenesetre tegyük meg az 1886-ik évben is a magunk részéről mindazt, mivel magunk, családunk, az egyház, a nemzet és államnak tartozunk, a többit aztán bizzuk istenre, ki az egyesek, valamint nemzetek és államok sorsának legfelsőbb és legbölcsebb intézője. Legyünk meggyőződve, hogy Ő ha nagyobb megpróbáltatásokat fog reánk bocsátani az új évben, erőnket is meg fogja

TÁRCZA.

„Nemes Alsófehérvármegye casinója megnyitása alkalmával 1833. boldogasszonyhava 14-én és következőleg bűjtőlőhava 18-án tartott közgyűlés alkalmatosságával előlő idős Farkas Sándor által elmondott beszédek. Nagy-Enyeden, nyomtatottat a ns. reformatum kollégium betűlvel, Vizi István ügyelete alatt 1833.“

(A ezimlapon belül ez áll: Imprimatur N.-Enyedini die 16. Febr. 1833. Abel Rek m. p. Librorum Revisor.)

Ez a czime azon történelmileg is nevezetes kis fűzetnek, melyet id. Gáspár János kir. tanfelügyelő a nagyenyedi casinó folyó évi december 20-án tartott közgyűlésén mint ereklyét bemutatott s megőrzés végett a casinónak ajándékozott*). Ereklyének mondtuk nemesak azért, hogy ama két beszéd a casinó megalakulásakor uralkodó hazafias szellemre s az alkotmány teljes szűnetelése és törvénytelen kormányzás miatt forrongó hangulatra vetnek világot; hanem azért is, mivel a megyénken 1848—49-ben elvonult perzselő és romboló vihar casinónk, városunk s megyénk minden levél- és könyvtárát megsemmisítette s velők a casinónkra vonatkozó összes okmányok közt e kis fűzetkét is.

A békőba vert szólas- és sajtószabadságnak, az alkotmány és önkormányzás visszaállítása utáni hazafias sovárgásnak, a nemzeti közművelődés érdekében megindult társadalmi egyesülés vágyának sokat jelentő meleg hangja vonul át e két beszédben. Hogy ezt még nagyobb érdeklődéssel élvezhessék a t. olvasó, pár szóval jelezni kívánjuk az alsófehérvármegyei casinónak, s két testvérházában a legelsőkk egyikének, alakulásánál működő tényezőket.

*) Lásd a „Közérdek“ közlelőbi 52-ik számát.

A nagyobb testvérházában az 1825—27-ki országgyűléssel megindult nagy politikai és nemzeti ébredést követő reformmozgalmak, különösen a nagy Széchenyi István gróf epochalis fellépése a magyar akadémia alapításával; a régi rendszert alapjaiban megingató „Hitel“ és „Világ“ hires munkáinak közrebocsátásával; a politikai clubbok, casinók, különböző részvénytársulatok rohamos szervezésével oly hullámokat vertek s az ő böles vezetése alatt oly hódítást tettek országszerte: hogy ezen hullámok a századok óta elszakított s azon időben az alkotmány teljes szűnetelése miatt törvénytelen gubernium, itélőtábla s megyei administratio nyomása alatt nyögő kisebb testvérország határaitra is átcsaptak. És tette szőlították a kis bérczes haza lelkes vezérérfúit, ama hirneves „vándorló patriótákat“, egy idősb gr. Bethlen Jánost, b. Wesselényi Miklóst, gróf Kendeffy Ádámmal az élén, egy Vár Farkast, b. Bánff Lászlót, b. Huszár Károlyt, s megyénkbeli a nagy b. Kemény Dénest és Szász Károlyt, b. Kemény Domokost és Zeyk Józsefet, idősb Farkas Sándort, majd Zeyk Károlyt és több jeleseket, kik rendithetlen bátorsággal kezdték meg az elkeseredett harcot a megyegyűléseken az alkotmány helyreállítása, az 1811 óta szűnetelt országgyűlés összehívása s egyéb reformok érdekében.

E felvillanyzó lelkes, hazafias mozgalmak s a nagy gróf Széchenyi hívó szözata adtak életet az alsófehérvármegyei casinónak. Létrehozásában tevékeny részt vettek idősb Farkas Sándor, a b. Kemények, Zeykek, a nagy Szász Károly, Vajda Dániel casinónk sok évi derék elnök-igazgatója, Gyujtó István nyugalmazott kamarispán, a Fosztók, Miksák, Zudorok, Sárpataki-testvérek, Benedek, Sándorok stb. végre a derék dr. Váradi Sámuel; a kinek akkor még legjobb karban levő emeletes házában, a mostani helyiségünkben nyilt meg a casinó 1833. január 14-én nagy ünnepélyességgel, tagjaiul sorakozván a város, collegium és egész megye értelmisége. A nagy Széchenyi István gróftól első tiszteletbeli tagul kiáltották ki. Ezen tisztel-

etésben részesítette a casinó mindjárt a következő években böllőni Farkas Sándort, a hires amerikai utazót, Méhes Sámuel az Erdélyi Híradó szerkesztőjét, Barabás Miklós képirónkat és Brassai Sámuel jeles tudósnkat.

Mind a két megnyitó beszédet, mint a czimen láttuk, idősb Farkas Sándor ideiglenes elnök tartotta; ez az alkotmányos szabadsággért lángoló és európai miveltiséggel bíró derék szőlőtje, táblabírája és a közgyűléseken rettenthetetlen harczosa nemes Alsó-Fehérvármegye, ki az irodalom terén a ten or Utazásának átültetésével is érdemet szerzett s a ki az 1849-ki pusztulás után leányához Bona nyugalmazott törzstiszt nejehez vonult Ragusába, hol el is hunyt.

Még csak annyit jegyzek meg e kis fűzetről, hogy annak könyomatu borítékán keretbe foglalva vannak jelezve az akkori lapok: *Jelenkor és Társalkodó, Hazai és külföldi tudósítások, Bécsi Kurir, Sokféle melléklettel, Erdélyi Híradó és Nemzeti Társalkodó, Allgemeine Zeitung és Literatur Zeitung*; mellettek egy atlas és gróf Széchenyi „Hitel“, „Világ“ könyve s a „Századunk“.

A megnyitási ünnepélyt este a casinó ablakainak kivilágítása is követte; az egyik olvasószoza ablakában a sötétséget oszlato nap alatt a következő sorok sugárzottak:

Fogyva világnak s füstölve ez innepi gyertyák;

Sorsod légyen más, od, születő Casinónk!

Tiszta világ füst nélkül terjedjen tebelőled,

S mind nőtton nőjen fényed az éveken át!

E szerény sorok írőja*) kedves emlékei köző sorolja, hogy e gyönyörh sorokat ez előtt majdnem 53 esztendővel számos tanulóársával az oratoria classisból a lángoló betűkből színről-színre olvashatta. (Folytatás köv.)

*) Id. Gáspár János Alsó-Fehérvármegye köztisztelben álló tanfelügyelőjének avatott tollából folytak ezen szép bevezető sorok. Szerk.

sokasítani azon mértékig, melylyel azokat el fogjuk viselhetni.

Ó benne legyen tehát legfőbb bizodalunk, mert ő a benne bizókat el nem hadja, hanem meg-segíti.

Saját erőnk megsokasítására való törekvés erős elhatározásával s Isten bölcsességében és jó-ságában vetett törhetlen hit és bizodalommal föl-fegyverzett lélekkel nézzünk eleibe az 1886-ik év reánk váró eseményeinek, mert a ki így felkészülve várja a jövő eseményeinek bekövetkeztét, az azok által meg nem lepetik és el nem sodortatik. Midőn a biztonság ezen tényezőire olvasóink figyelmét ez alka-jommal föl hívjuk, egyszersmind egy áldások-ban gazdag boldog újévet kívánunk.

—i.

A nagyenyedi polgári olvasó-egylet közgyűlése.

(Dr. G.) Korunk szociális mozgalmában nem cse-kélylendő fontossággal bír azon hatás, melyet a nagy Széchenyink kezdeményezése folytán nálunk is virágzó casinók a közéletre kifejtési hivatnak.

Ha azokat nem csupán mint tagjainak materiális esz-közök általi szórakoztatására czélzó intézményeket fogjuk fel, hanem egyszersmind fensőbb czélú culturegyesületek jellegével bíróknak tekintjük és főként ezen irány kidom-borítására fektetünk súlyt: kétségtelen, hogy ép annyi jog-gal szerepelhetnek azok a civilizáció fokmérője gyanánt, mint a mennyivel Liebig az elfogyasztott szappanmennyi-ségét nyilvánítja ilyennek.

Egészséges irányba terelni a helyi egyesületek társa-dalmi tevékenységét, felbresztetni az egyes érdekesopor-tokban a solidaritás érzületét, ledönteni a választalakat, melyeket elfogultság és előítélet ember és ember közt fel-állítottak; minél hatályosabban támogatni a szellemi köz-élet mozgalmait és a szórakoztatás eszközeiben a valóban „titel cum doli“ nyújtani: mindez méltó kezdete egy kaszinó működésének és mind oly természetű postulatum, melyet azoktól joggal megvárhatni.

De eltekintve ezen általános követelményektől, melyek mai napság egyformán kitűzettek s a melyeknek meg-felelni nem hiányzik a törekvés, kiváló súlyt kell helyez-nünk azon missióra, melylyel nálunk hazai viszonyaink szempontjából a kaszinók bírnak.

Letéteményessé lenni a nemzeti tradícióknak, ápolni és fejleszteni a nemzeti öntudatot, emelni az együvé és összetartozás érzületét, támogatni a nemzeti irodalom és művészet ügyét és teljes eréllyel, a komoly és czéltudatos lelkesültség ki nem alvó buzgalomával istápolni a napjaink-ban megindult „nagy szellemi reocapatívó“ működését: minde-ma, napjainkban mélyen előtérbe lépő követelmé-nyek megvalósításához hozzájárulni, erkölcsi és anyagi segítyt nyújtani természetesen hivatása kaszinóinknak s méltán megvárható azoktól, mint oly intézményektől, melyek eddigéig is a nemzeti közművelődés terén nem kicsinyel-hető szolgálatakat végeztek. Ez eszmék ellen állhatlan va-rázsa kell hogy megragadja kaszinóinkat, ez alapkörön kell restaurálni azokat: s akkor nem fog hiányozni ama jó-tékony hatás, melyet bevezető sorainkban hangsúlyozánk.

A napi sajtónak, a nemzeti közélet ez érdeműs bajnokának és mindig éber serkentőjének azért folyton figyelembe kell részesítenie az ily irányú egyleteket és rokonszenvével kísérni minden lépéseiket.

E szempontnak hódolunk, e kötelmet véljük telje-síthetni azért, midőn a nagyenyedi polgári olvasó egy-let ez évi december hó 27-én tartott közgyűléséről meg-emlékezünk.

Török Dániel elnök magvas megnyitó beszéde után, melyben melegen emlékezett meg az egylet halottai: Lóte Lajos, Klimes Károly és Oberht Lajosról, a csekély szá-mal megjelent tagok a számvizsgáló bizottság jelentéséből örömmel győződtek meg az egylet pénzügyeinek javulása és határozottan kedvező állásáról.

Az 1885. évre előirányzott 997 frt 74 kr bevétel helyett a tényleges bevétel 1094 frt 81 krt eredményezett s a 927 frt 28 krral előirányzott kiadások 869 frt 16 krra szállván le, az előirányzatba hozott 70 frt 46 kr pénztári többlet tényleg 225 frt 65 krra emelkedett. Még kedvez-zőbb arány mutatkozik az 1886-ik évre szóló költség elő-irányzatnál, mely 1190 frt 65 kr bevétellel szemben 908 frt 22 kr kiadást és így 282 frt 43 kr pénztári marad-ványt ígér a siker azon reményével, melyet az összeállít-ás exactsága s az eredmény tényezőinek alapos mérlege-lése méltán felbresztethet.

S habár a tagdíjhátralékok magas összege, a tagdíj-pótléknak „egy sajtósági elvi álláspont“ elfoglalása miatt késedelmes befizetése aggályokat öbresztének fel a köz-gyűlés tagjaiban s coercitív rendszabályok alkalmazásába vételét helyezék kilátásba: méltán hangzott végig a termen az elismerés szózata, melylyel a közgyűlés a pénztáros dr. Winkler Albertnek szakszerű működése és lelkiismer-e-s pontosságáért adózott.

Kedvezőtlenebb eredményt tüntet fel a könyvtáros jelentése. A könyvtári állomány ez évben csak két (!) mű-vel szaporodott, az olvasók száma alig emelkedett s a könyv-tár gyarapítására előirányzott összeg is csak részben hasz-náltatott fel. Egyébként a könyvtár jelenleg 378 műből áll 580 darabban s a hirlapirodalom 7 napi és 7 heti-lappal volt képviselve.

Említést érdemel, hogy a legnagyobb olvasottságnak Jókai örök szép alkotásai örvendettek s így egészen ter-mészetes, ha mi is a legmelegebben csatlakozunk a könyv-táros ur ama ohajához, hogy a könyvtár részére a nagy író összes művei beszerzessenek. Miután a tagsági díjak addigi összegekben változatlanul fenntartani határozattak, a hirlapok megrendelésének ügye a választmányra bízott s indítvány tételére ki sem jelentkezett, eljutottunk a napi-rend utolsó pontjához: a tisztikar megválasztásához.

Elnök lett: Török Dániel, alelnök: Kovács Gyula, titkár: dr. Gólei József, pénztárnok: dr. Winkler Albert, könyvtárnok: Bóthe Zsigmond, ügyész: Veres Gábor mind-annyian közfelkiáltással, míg a gazdai állás felett megtar-tott szavazásnál a Luka Albert neve került ki az urnák-ból. A kisorsolás folytán megürült 5 választmányi tagsági helyre dr. Kovács Ödön, Török Bertalan, Szilágyi Farkas, Vajna István és Székely Ferencz lettek szavazás által megválasztva.

Ezzel az elnök bezáró szavai után felosztott a köz-gyűlés, melyet mi azon reményvel hagytunk el, hogy az egylet megizmosodása újabb impulst adand ama nemes aspirációk megvalósítására, melyeknek létjogát köszönheti.

LEVELEZÉS.

M.-Herepe, 1885. decz. 24-én.

— Egy kis visszapillantás az 1885-ik évre. —

Gazdatársaim! Búcsut veszünk egy évtől, melylyel életünk éveit egygyel ismét megsaporodtak. Ennek zár-latával illő, hogy magunknak számot adjunk tett dolgaink-ról, mérleget adjunk az adott jótéteményeket s álljunk készen a bizonytalan jövő eshetőségeivel szemben. megküzdési ugy, miként azt a sors reánk kimérte. Hogy mit mutat-hatunk föl ezen évről a jövő év virradójára, ez lenne fel-adatunk kimutatni, azt hiszem mindnyájan ohajtánók, hogy a quibusba szép számok álljanak.

Számoljunk tehát tett dolgainkról, melyeket a gazda-kör izadtsággal szokott végezni, mindig a gondviselés bölcsességében való törhetlen bizalommal.

Az 1885. év kezdete szép reményekkel kecsegtetett, tavasza, mondhatjuk, dús termést ígért; nyara folytatása volt a nehezen feledhető szép kikeletnek; meg is hozá a kenyér áldását, minek a gazda rendkívül örvendezni szokott, de már nem olyan bőségben, a mint reményeltünk.

Őszünk kedvezőtlenül köszöntött be, valamint az élet alkonya borús aggodalmakkal lepi meg a megvénhedés élet korszakába belépett ember lelkét. A borongással be-köszöntött ősz borban, gyümölcsben olyan gazdag termést adott a munkás gazda közönség részére, mely ez év őszi termésünkhöz tavasszal fűzött reményeinket teljesen ki-elégítette. Hanem reményeink megvalósulása felett érzett örömről nyomon jött a fájdalmas kiábrándulás. Gyü-mölcsünk számára nem tudunk piacot találni. A dus ál-dás ott pusztul gyümölcsös kamráinkban. Borunkat szin-tén nem keresik, nem fizetik, mert nincs kivitel. Bizony leverő állapot ez a szegény gazdaközönségre nézve.

Marhaállományunkat tekintve nem lehet csak helyvel közel panaszra ok, pusztító járvány azt sem apasztotta, szóval van mit ennünk, innunk bőven. Ez is jó, ezért is halálakat adunk jó istenünknek, de fájdalom nincs a „nerous rérum gerendárum“, nincs pénz. Van miből csinálni s még sem lehet csinálni. Ez felettébb nagy baj a gazda-közönségre nézve. Fizetnie kellene adót, jó remény fejében gazdagsága beruházására felvett kölcsöne kamatait sat. s nincs miből fizetnie. Pénzforgalmi tekintetben az évek folyton rosszabbakká válnak. 1885. e tekintetben sokkal rosszabb volt mint csak 1884. is. Ez az, mi a magyar gazdaközönség lelkét méltó aggodalommal tölti el. Ezen aggodalom nyomása alatt veszünk búcsut a kezdetén szép reményekkel kecsegtetett 1885-ik esztendődtől.

Hanem ne csüggedjünk. Dolgozzunk, takarékoskod-junk és ne hagyjunk fel a reménységgel, hogy sorsunk, körülményeink jobbra fognak fordulni. A becstületes mun-kának meg kell hogy legyen a jutalma. Én részemről hi-szem, hogy államunk kormányja is megtesz mindent, hogy a pénzforgalom fölörödlött akadályai lehetőleg elhárítsa-nak s ez által a magyar gazda közönség jelenlegi szorult helyzetén segítve legyen. Vajha reménységemben nem csalódnám s az 1886-ik év alkonyán, ha én talán nem is, mert megvénhedtem, megöszültem, az öreg emberhez pedig mindig közel áll a sir, tehát én, ha az Isten úgy akarja, vagy gazdatársaim közül más valaki így szólhatna: lám-lám, a magyar gazdaközönség helyzete megváltozott, jobbra fordult. Bizony egy ilyen változás bekövetkezte na-gyon kívánatos volna mindnyájunk részére, ohajtandó ha-zánk fölvirágzása szempontjából is, mert én részéről hiszem, hogy hazánk akkor erős és virágzó, ha gazdaközönsége

kedvező anyagi körülmények között él s a reá nehezedett terheket megbirja.

Es ezzel gazdatársaim vegyünk búcsut a távozó év-től, mely a reménység szárnyán kezdetben magasra emelt, aztán lehűtött, kiábrándított és köszöntünk jó reménnyel bizalommal az 1886-át, mely mire „szerény“ soraim nap-világot látnak, föl is derítette reánk hajnalát. Dolgozzunk türelmünk békével, de bizzunk Istenben és ő megfogja áldani munkánkat s hozand reánk magyar gazdákra, kik meg-bűnhödtük a multat s jövendőt, egy vig esztendőtt. Ilyen vig esztendőtt ohajt az ujbán gazdatársai részére egy m.-herepei vén gazda

Benkő Ferencz.

Színház.

Homokay népszínmű-társulata decz. 16-ika óta idő-zik itt s azóta körül-belől 8—10 előadással élénkítette föl színtermünkét. Akkorra számú nézőközönséget azonban, mint a minővel Tóth Béla társulata itteni szereplése alkalmával dicsekedhetett, e népszínmű-társulat egyszer sem varázsolhatott össze. S nem tehette azt számtalan okok miatt, melyeket mind felemlíteni annyival inkább szükség-telen, mivel mindenki belátja azokat, a ki csak bár keve-set is foglalkozott azon gondolattal, hogy egy vidéki szin-társulat existenciáját minő esélyek biztosíthatják. Mi csak egy pár ok felemlítésére szorítokozunk.

Manapság, midőn a nép közt vett tárgyak olyannyira el vannak terjedve minden irodalmi műfajban, hogy csak-nem torkig laktunk a népies elemmel az irodalomban s izléstünk méltán követeli ama jogát, a változatosságot, mint az izlés üdeségének legfőbb eszközlőjét: — igenis meg-várjuk egy csupán népszínművek játszására szorítókozó tár-sulattól, hogy a legkitűnőbb népszínműveket vegye fel mű-sorába. (Hogy új-e vagy nem? másodrendű kérdés.) Mert hiszen „Angyal Bandi“ meg „Zsidó Sári“ (az első Feleki, a második Bokody írta) ugyan lekötheti annak az egy-nelány fejletlen izlésű embernek figyelmét, ki csak nevetni jó Thália templomába: ám nem azért megy a finomabb izlésű publikum. Kifogásunk főleg egy pár darab ellen van, melyek határozottan a karzati közönség számára van-nak írva; ilyenek voltak a lefolyt műsorban „Angyal Bandi“ és „Zsidó Sári“. Az első egy népszínmű czizomákkal fel-ruházott zsványhistoria, a másik egy soha se hallott szerző férczmunkája, melyben egy eredeti vonást sem sikerült felfedeznünk.

A társulat népszínmű-társulat. Hogy ez epithetonor-nausra teljes joggal számot tarthasson, birnia kell minden-esetre oly erővel, melyek a népszínművek játszása terén minden tekintetben megállhatják a sarat. Amde mit látunk s mit tapasztalunk? Azt, hogy népszínművekenek egy-általán nincs a társulatnak. Hillei ur bitorolja a népszínmű-énekes nevet: ehez sem hanggal, sem kellő jártassággal nem rendelkező. Játéka csak ritkán üti meg a mérté-ket, akkor pedig midőn a nép gyermekét képviseli, soha. Decz. 20-án az „Ezres bankót“ tüzték ki előadásra, mely-ben Hillei „Faragó Pistában“ egy oly rokonszenvetlen ala-kot állított elénk, minőt képzelünk sem lehet. Az első pofoncsapás által megsértett Faragó, ki pedig inkább a bú s a megsértett önértet embere lesz azontal, ugy ala-kitotta, mint egy hetyke, érzelemnélküli s rideg életphilo-sophiával bíró paraszt ficzkót. Rekedtes hangjával, kifeje-zésnélküli, esetlen mozdulataival egészen elriasztott e szép szerepkör élvezhetőségétől, melynek pedig kedvessége oly-annyira összevág a Gődör Sándoréval. Hillei urnak több szerepeiről sem mondhatunk egyebet, mint a mit már el-mondánk, kivéve „Berend Ivánt.“ A „Fekete gyémántok-ban“ ugyanis, mely ugy egészben, mint részleteiben eléggé sikerült s egy igen élvezetes estvé szerzett a színházlátogató közönségnek: Hillei mint „Berend Iván“ jelesül oldotta meg szerepe gordiusi csomóját. Ő maga is bizonyosan érzi, de mi határozottan kimondjuk, hogy az énekes népszínműi szerepek nem neki való, ép azért ajánlandónak tartjuk inkább a drámai szerepek gyakorlását, ott tán több siker követné faradozását. A népszínműi énekesnek énekelni kell!

A többi szereplők közül különösen Pásztor, Beke Gyula és Hegyi érdemlik meg az elismerést. Igényeinket kielégítették, várakozásunknak eléggé megfeleleltek, bár téves felfogással náluk is találkozunk, de alapjában általán véve szerepüket mindig megoldották. Pásztorynak jeles alkí-tású szerepe volt Kelemen Mihály (Ezres bankó), Beke Gyulának Salista herczeg (Fekete gy.) és Hegyinek több-kisebb komikus szerep, melyeket elég humorral játszott. Hajdu József „Szafrán Pétert“ játszta jelesül.

A nőszerepek első leghívebb megtestesítője Hetényi Emília, ki ritka lelkesültséggel játszta szerepeit az első előadástól a legutóbbig. Csermely Margit, Homokayné és Krecsányi Flóra részéről szintén találkozunk jeles alkí-tásokkal, részletesebben foglalkozunk velök ezideig nem lehet s ez édes jogunkat jövőre tartjuk fenn.

Az eddig eléadott művek közül leginkább a „Fekete Gyémántok“ érdemli meg a sikerült nevezetet.

R.

Amint Barruello csétlennel megszapord hogy miként tartson magát is csak két kez jobbra fordult, mint kodott, rendes dolgoz kenyér nem volt szűk hogy a szabó és az együtt. Sült és sör v celli Antal jövőjéről mek dicsekvése és b tetlen ügyességgel g Ily holdog és m jó embereknek; az e év óta őket érte, a l Ehez a szerencsétlen jobblétre szanderültek Antalka sokáig vigas kezében nem marad a szabó nagyobb gon még a szűle is.

A Ferencz hal enyhült és a helyett az asztalosnál oly tevé annyira szerette őt, nyjerjen és az ő nev vasgátás, rajzolás és Antalnak kiváló hajl ki sem lépett a szobá táblánál, amelyet ő kép, mely nem vala természetesség és él mindég a szabót és.

Antal egy vas apó éppen elment ha csak az ajtón kopog és egy fekete ruhás ur meg egy koros n nak látszik. Mind a vajjon Miklós apót k

— Azonnal vi helyét foglalni.

— Ki a te tar elkezdett festményt n eltitkolni.

— Nekem? se veszek ecsetet a kez gemre nézve asztalos

— Tedd félre lenned.

— Azt könnye atyámnak és nekem

— Atyádnak!

— Nevelő aty az én jó atyám már mel együtt.

— Te Netcelli

— Igen.

— Ugy jó, e nem kell többé dolg meg, én anyád négy

— Anyám né jó anyám oly sokat

Antal Lujza n Barruello a szobába, találta. Antal gyorsan és mintegy repülve

— Nagynéném néne! Gazdagokká, többé asztalos, most

Miklós uram el ban egyszerre csak ki szeméből; kiragad vel szorítá őt keblér

— Tehát őket

— Jobban mi hiszen anyám néne! a fiu nem hagyja e

— Igaz van is; jertek, jertek kedv öcsészt.

— Nagybátyá

— Meg kell b bocsátanak! rebege

— Jöjjen ked

— Akarsz az

— Ugy jöj öreg atyád vagyok.

— Rubens! k

a Rubens tanítvány

Mindenszentek éjszakája.

— Flandriai beszély. Fordította V. D. —

VII.

Amint Barruelo Miklós szabó családját két szerencsétlenül megszapordva látá, nagy gondot adott neki, hogy miként tartson el most három embert ő, aki saját magát is csak két keze munkája után tengette. Mégis csak jobbra fordult, mint eleintén hívé. Éjjel-nappal munkálkodott, rendes dolgozóitól mindég szaporodtak; házában a kenyér nem volt szűkben. Egy vasárnap sem mullott el, hogy a szabó és az asztalos családja ne étkezett volna együtt. Sült és sör volt bőségesen és rendszeren a kis Netcellli Antal jövőjéről beszélgetve mulatoztak. Ez a gyermek dicsekése és büszkesége lón az asztalosnak, hihetetlen ügyességgel gyalult és csiszolt.

Ily boldog és megelégedetten folyt életük ezen derék jó embereknek; az egyetlen szerencsétlenség, amely hat év óta őket érte, a lélekben beteg Netcellli halála volt. Ehez a szerencsétlenhez már úgy hozzá szoktak volt, hogy jobbúlre szenderültekor fájó könnyeket hullattak utána. Antalka sokáig vigasztalhatatlan volt; atya halála következtében nem maradt ugyan árván, mert az asztalos és a szabó nagyobb gond és ápolással csüngöttek rajta, mint még a szüle is.

A Ferencz halála miatti veszteségök fájdalma idővel enyhült és a helyett csak a fájó emlékezés marada. Antal az asztalosnál oly tevékenyen foglalkozott, Miklós apó pedig annyira szerette őt, hogy alig várhatta, hogy szabad időt nyerjen és az ő nevelt fia haza jöhessen. Az estéket olvasgatás, rajzolás és festéssel töltötték el, mely utóbbihoz Antalnak kiváló hajlama volt. Vasárnap és ünnepnapokon ki sem lépett a szobából, hanem folytonosan festegetett a táblánál, amelyet ő maga készített. Így készült el néhány kép, mely nem valami nagy értékű volt ugyan, hanem hű természetesség és élet volt benne. Mintául természetesen mindég a szabót és az asztalost választotta.

Antal egy vasárnapon festéssel foglalkozott; Miklós apó éppen elment hazulról, egy ruhát vitt haza. Egyszerre csak az ajtón kopogtattak. Az ifjú művész kinyitá az ajtót és egy fekete ruhás élemedett férfi, egy díszesen öltözött ur meg egy koros nő előtte termett, ki nagyon izgatottnak látszék. Mind a hármukat köszönté, kérdezvén, ha vajjon Miklós apót keresik-e?

— Azonnal visszajő, szóla; addig méltóztassanak helyet foglalni.

— Ki a te tanítód? kérdé Rubens, midőn a táblán elkezdett festményt megpillantá és csodálkozását nem tudta eltitkolni.

— Nekem? senki uram; csak egy vasárnaponként veszek esetet a kezembe; tulajdonképpen én mesterségemre nézve asztalos vagyok.

— Tedd félre a gyalupadot, neked festésnek kell lenned.

— Azt könnyebb kimondani, mint keresztülvinni; atyámnak és nekem élnünk kell.

— Atyádnak kiálta Lujza, hát atyád él még?

— Nevelő styámat értem, a derék Miklós apót; as én jó atyám már rég elhunyt, anyám és kis testvéremmel együtt.

— Te Netcellli Antal vagy ugy-e? kérdé a nő.

— Igen.

— Ugy jó, e szerint gondom lesz reád. Ezentul nem kell többé doigoznod, gazdag leszesz. . . Jer, csokolj meg, én anyád néje vagyok.

— Anyám néje? Lujza nagynéném, kit szegény jó anyám oly sokat emlegetett!

Antal Lujza nyakába borult. E pillanatban lépett Barruelo a szobába, hol nagy meglepetésére idegeneket találta. Antal gyorsan kibontakozék Lujza ölelő karjai közül és mintegy repülve futot a szabó felé.

— Nagynéném! kiálta, az én nagynéném, anyám néje! Gazdagokká, boldogokká lettünk! Én sem leszek többé asztalos, most már festész leszek!

Miklós uram eleintén nagy örvendezve fogadta, azonban egyszerre csak elhalványodott és könnyek gördültek ki szeméből; kiragadá Antalt nagynénje karjai közül, hűvel szoritá őt keblére és szóla:

— Tehát őket jobban szereted, mint engemet?

— Jobban mint őnt? Oh nem éppen úgy, mert hiszen anyám néje! Nyugodjék meg, nem fogom elhagyni; a fiu nem hagyja el atyját.

— Igaza van Miklós uram, a mi családunk az öné is; jertek, jertek kedveseim, bátyám szívesen fogadja unokáncsesét.

— Nagybátyám? kérdé Antal meglepetve.

— Meg kell bocsátanok neki, miként odafenn megbocsátanak! rebegé Lujza.

— Jöjjön kedves atyám jöjjön!

— Akarsz az én tanítványom lenni? kérdé Rubens, úgy jöjj öreg atyáddal hozzám Antwerpenbe. Én Rubens vagyok.

— Rubens! kiálta csodálkozólag Antal, Rubens! Én a Rubens tanítványa legyek! Nehány percig a jeles fos-

törő nézett, majd tekintetét nagynénjére veté és szóla: — Nem tudom elhagyni, ugy hasonlít jó anyámhoz!

Antal Rembrandt tanítványa lón és nagy hírnévre tett szert. Nagybátyja kedvéért olasz hangzású nevét flandriai végzetülleg irta festményei alá ily módon:

C. A. Netscher.

(Vége.)

VEGYES HIREK.

— **Ujévi tisztelgés.** Ujév első napján a főispán ur távolléte miatt Csató János kir. tanácsos-alispán fogadta a hivatalos és magántestületek részéről a felsőbb helyre terjesztendő hódolati nyilatkozatokat s a személyéhez intézett üdvözlőleveleket. A megyei tisztikar nevében Török Bertalan főjegyző sajnós akadályoztatása miatt Tóth Miklós árvaszéki elnök tartott tartalmas üdvözlő beszédet, mire adott válaszában az alispán kartársi melegséggel hívta fel a tisztikart továbbra is a megye s haza érdekében kifejtendő kitartó munkásságra s barátságos egyetértésre. A tisztelgést az alispán éljenzése s szívélyes szerencsekívánatoktól kísért szívélyes köszönet fejezte be. Adjon az ég mindnyájunknak boldog újévet.

— **Képviselőválasztás.** Gyulafehérvári jól értesült forrásból vesünk hirt az odaváló választó polgárok közt megindult mozgalomról, mely azon ötletről indult meg, hogy a mostani képviselő Lukács Béla a magyar államvasutak igazgatóságában kiváló állásra lévén kizemelve, képviselői mandatumáról le fog mondani. Ezen eshetőséggel szemben a figyelem nemcsak a városban, hanem megyeszerte Novák Ferencz polgármester felé fordult, ki képességeinél s szerzett érdemeinél fogva városát méltóan képviselőnek jelenlegi állásában s a város megindult lendületes fejlődésének esélyei annyira elválaszthatatlannak az ő személyes vezetésétől, hogy bizalmas barátai tanácsára kész lemondani a fényesebb képviselői állás kitéréséről, csak-hogy városa érdekében továbbra is üdvös kezdeményezéseinek fejlesztésén s kivívott sikereinek megszilárdításán működhessek. Közigazgatásunk vitalis érdekei szempontjából magunk is osztatlan tetszéssel kísérjük a polgármester önzetlen hazafias gondolkodás módját s szívesen csatlakozunk rokonszenvennünkkel azon kiváló választópolgárokhoz, kik a dolgok illetlen állásában bizalmunkkal a jeles képzettségű dr. Mohai Sándor püspöki ügyész s megyei közigazgatási bizottsági tag személyéhez fordulnak s őt a képviselő jelöltség elfogadására felkérni szándékoznak. Dr. Mohai fiatal kora dacára megyei közéletünkkel oly tehetős és buzgó tényezője, hogy megválasztását egy Gyulafehérvárra, mint a parlamentre nézve nyereségnek tartjuk, s ezért örömmel üdvözöljük.

— **Nagy-Enyed városnak** a községi törvényjavaslat tárgyában szerkesztett s a képviselőházhoz felterjesztett felirata úgy látszik nem csak figyelmet kelt, hanem meleg pártolásra is talál. A „Nemzet” s a kolozsvári „Ellenzék” egész terjedelmében közlik a feliratot, Vizakna képviselő testülete pedig a napokban azt egyhangulag elfogadta s hason szellemben irt fel az országgyűléshez.

— **Patícia Rubin** gyulafehérvári ügyvédet az első folyamodásu törvényeszk egy „Horea” című nemzetellenes szellemen irt regény terjesztéséért 2 heti fogságra ítélte, mely ítéletet a marosvásárhelyi kir. tábla 150 frt pénzbírságra változtatott, tekintettel a fennforgó enyhítő körülményekre.

— **Nagybacsoni Benedek Dénes** lőrinczrévei nyugalmazott ref. lelkész, életének 65-ik, lelkészi hivatalának 35-dik évében, hosszas szenvedés után folyó január hó 1-én reggeli 7 órakor elhunyt. A megboldogult tanulását a Bethlen-főtanodában kezdette s ott is végezte. Mint enyedi diák 1848-ban többi diák társaival a 11-dik honvéd zászlóaljba lépett és mint vitéz katona vett részt dícső szabadságharcunkban elejétől végig. 1851-ben a csekelaki ref. egyházközség lelkészeül választotta meg, honnan az ötvenes évek végén Lőrinczréveire ment át s ezen egyházközség kebelében folytatta lelkészi tevékenységét nagy buzgósággal, egész odaadással. A szabadságharc viszontagságai és az ezt követő bujdosás nélkülözései és szenvedései egészségét megrongálták és a gyógyíthatatlan betegség magvait — az egyébképpen igen erős test szervezetebe — már akkor elhintették. Ezen magvak ott kikeltek s a betegeskedés annyira erőt vett a munkás lelkészor egészségén, hogy ezeltől 15 évvel ezelőtt kénytelen volt hivatala folytatásával felhagyni s félfizetéssel állandó nyugalomba vonulni vissza. Etyeden élte visszavonultságának éveit, mely városhoz öt gyermek- és ifju korának édes emlékei csatolták. A nyugalom ezen időszakára reája nézve a testi és lelki szenvedés igen szomorú időszak volt. Ezen idő alatt teljes visszavonultságban élt kedélytelenül. — A halál, mely folyó hó 1-én reggeli 7 órakor oltá munkás életét, valóságos jótétemény volt reá nézve. A munkás és takarékos férfit emlékéit mindig áldani fogja a Bethlen-főiskola szegénységgel küzdő tanulóinak egy-része, mert nagy önmegtartóztatással szerzett és megtakarított vagyonának szabad részét 4000 frtban a Bethlen-főtanodának hagyományozta azon kikötéssel, hogy a tanodai előjáróság ennek kamatait állandóan szegény srosu

ref. vallásu tanulók segélyezésére fordítsa belátása szerint! Ezen hagyományozás folytán a nagyenyedi Bethlen-főtanoda újabb egy igen szép jótékonykezélu alapítvány birtokába jutott. Nyugodjanak csendesen a jobb sorsra érdemes férfinak porai, emléke pedig legyen áldott.

— **Halálozás.** Török Bertalan megyei főjegyzőt s lapunk egyik munkatársát egy rövid év lefolyása alatt már a második megrendítő veszteség éri; nevelő anyja nagyklopotivai Pogány Polixéna, kin a fiu szeretet egész melegével csüngött, e hó 2-án bevégezte az utolsó perczig folytonos munkásságban töltött életét. Áldás lengjen hamvai felett! A családi szomorú jelentő ily hangzik: Kadichfalvi Török Bertalan Alsófehérmegyei főjegyzője stb. a megújult veszteség felett mely bánattal jelenti maga, — és az elhunyt testvérei: nagyklopotivai idősb Pogány Károly m.-vásárhelyi kir. itelő táblai bír. Pogány György Hunyadmegye főispánja, Leopold-rend lovagja stb., neje Réthi Károlina és gyermekei: János ny. es. kir. főhadnagy, Károly országgyűlési képviselő és neje Pongrácz Mathild. — Ida, özv. Lengyel Károlyné és fia György; valamint néhai Pogány Albert neje Ponori Mária és gyermekei: Béla és Árpád; nagyváradi Köblös Miklós a m.-igeni járás szolgabiraja és neje Récsy Ágnes, gyermekei: Dezső, Jolán, Johanna, Erzsébet, Mária és Czeozilia; ugyszintén néhai Csongrádi Miklós né Köblös Johanna gyermekei: Csongrády Gizella, — Éliz férjezett karatnai Könczey Gyuláné, férje és gyermekei; továbbá számos rokon nevében forrón szeretett nagynénje és nevelőanyja, — az illetők kedves testvére — illetőleg nagynénje és rokona nagyklopotivai Pogány Polixéna áldásos élete 68-ik évében, öt havi kínos szenvedés után, folyó hó 2-án d. u. 3 órakor történt elhunytát. Az ő legfőbb bölcsessége az Urnak félelme vala, ékessége pedig a szelid és csendes lélek romolhatlan kincse. Szép, ékes korona vala az őshaja, mert józan és hiv volt mindenképpen, kegyességgel, szeretettel, szelidséggel és mértékletességgel ékesítette fel magát. Mély vallásosság, lankadatlan munkásság és az övéi iránti önfeláldozó szeretet vezetétk át életén. Övéi szeretete vette őt körül; az ő szeretete sugárzott övéi felé élte napjaiban és e szeretet fog örködni emléke fölött!! Porriszei folyó hó 4-én d. u. 3 órakor fognak Szentkirály-utcai házána tartandó rövid ima után az ev. ref. temetőben egyelőre a nagyváradi Köblös-család sírboltjába nyugalomra helyeztetni. — Nagy-Enyed, 1886. január 2-án. A szeretet lelke virasszon örök álma fölött!

— **Székely László** tövisi ev. ref. kántor-tanító a letelt év utolsó napján 73 éves korában elhalt. Az elhunyt 33 évig működött lankadatlan buzgalommal a népnevelés silányul jutalmazott régös pályáján. Szék anyagi viszonyai mellett is nagy gondnal neveltette fiait, kik valamennyien a közkutatás terén hivatással működnek.

— **Magyar olvasóegylet** van keletkezőben Medgyesen és Vizaknán.

— **Uj börtön.** A Vizaknán újabb beállított telek-könyvi hatósággal is felruházott kir. járásbírószág az újabb börtönügyi követelményeknek teljesen megfelelő s így a többek közt több magánzárkával ellátott börtönnel teljes kiegészítést nyert. A bíróságai helyiségek (az eddigi városház) is tágasak, egészségesek s kiváló csinnal és solid-sággal vannak bebutorozva s e részben örvendetesen ütnek el egy némely régibb bíróságunk ütött, kopott rozottságától s rideg kopárságától.

— **Triesztben** közelebről néhány choleraeset fordult elő azon hajómunkások között, kik a Velenczéval közlekedő hajókon voltak alkalmazva. A baj még eddig csak szorványosan jelentkezett s remélhető, hogy az alkalmazott óvintézkedések járvány kitörését meg fogják előzni.

— **Magyar-Igen**, 1885. decz. 15-én. A mult vasárnap ev. ref. egyházközségünk gyűlést tartván, a több tárgyak között bejelentetet ev. ref. kántor-tanító Kiss Elek tanítói állásáról lemondása is, miután az illető a vallás-és közkutatásügyi miniszter ő nagyméltóságától a tövisi ujonnan felállított állami elemi népiskolához neveztetett ki. A mily sajnálattal vettük a fenúirt tanítónak körünk-ből eltávozását, oly örömmel fogadtuk helybeli birtokos és segéd szolgabíró barátunknak az említett gyűlésben tett azon indítványát: tegyen lépéseket az egyházközség aziránt, hogy Magyar-Igenben is egy állami elemi- és nőiskola állíttassék fel. A ki vidékünket ismeri s a helyi viszonyok iránt tájékozva van, átláthatja, hogy ezen ohajunk mennyire kívánatos, hogy megtestesüljön. Különösen a nőnevelés érdekében lenne ohajtandó a fennemlített ezál eléérése. Fáj az embernek a szíve, látva azt, hogy a szegényebb borsucsaládok leány gyermekei ugy a magyar, mint a románoknál, mennyire nélkülöznek a nőmunkák tanítását Fölkérjük megyénk lelkes tanúgy-barátait s különösen érdemekben megöszült derék tanfelügyelőnket, karolják föl ezen eszmét s örvendztessenek meg mielőbb minket annak kieszközlésével, hogy Magyar-Igenben egy állami elemi fi- és nőiskola állíttassék fel. Higyjék meg uraim hogy ezen eszme létesítésével a hazafiság oltárára nagy áldozatot hoznak. r. l.

Ujonnan megjelent könyvek, melyek kaphatók Nagy-Enyeden Wokál János könyvtárusnál.

Oszták-magyar monarchia irásban és képben. 2-ik füzet 30 kr.

Magyar Salon. Szerkesztik Fekete József és Hevesi József, képes havi folyóirat, 1886. január. 60 kr.

Jakab Ödön. Hangok az ifjúságból. Költemények diszkótésben. 2 frt 80 kr.

A legnevezetesebb találmányok könyve. Thomas Lajos nyomán a művelt magyar közönségnek oktató olvasmányul nyújtja dr. Fésüs György. 2 kötet, kötve 5 frt 50 kr.

A leányvilág. Képes folyóirat, szerkesztő Kalocsa Róza. Kötve 3 frt.

A községi közigazgatás kézikönyve, elméleti és gyakorlati utmutató a közs. közigazgatás minden ágában. A legújabb törvények alapján írta Dobozi István, negyedik bővített újonnan átdolgozott kiadás, a két kötet ára 8 frt.

Kis Lexikon, egyetemes ismerettár számos képes melléklettel, szerkesztő dr. Wekerle László. Első rész. A-Kontrapont. 1 frt 80 kr.

Petelei István. Az én utczám. 1 frt 80 kr.

Marosszéki történetek, írta Jakab Ödön, Gyárfás Jenő rajzaival. 2 frt.

A budapesti társaság. 3 frt.

Általános és hazai művelődés történet. Írta dr. Bihari Péter, két kötet 8 frt.

Pallas-könyvtár I-VI-ik kötet kötve, tartalma: I. Tolnay Lajos. A falu urai. regény 60 kr. II. Gabányi Árpád. Két vén gyerek. regény 60 kr. III. Bret Harte. Mazuja ford. Fái J. Béla 60 kr. IV. Hugh Conway. A hó útka. Regény. ford. Fái J. Béla 60 kf. V. Boisgobey. A horgas uju. Regény két kötetben, francziából K. J. 1 forint. VI. Sutherland H. Edwards. Az elveszett ember. Angol regény 60. kr.

FELELŐS SZERKESZTŐSÉG:

Dr. MAGYARI KÁROLY SZILÁGYI FARKAS TÖRÖK BERTALAN Kiadó-tulajdonos WOKÁL JÁNOS

Sz. 4532-1885. tkvi

Arverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hatóság részéről közlé tétetik, hogy a kir. kincstár végrehajtható 109 frt 36 kr adótké, ennek az esedékességtől járó 6% kamata, 11 frt 75 kr költéség követelésének kielégítése végett végrehajtást szenvedők Szima Ana szül. Popa, Tyiórán Istina szül. Bonka, Bonka Zsuzsána, Paraskie, Dumitru és kiskoru Bonka Násztászlának a felsőorbó 68. sz. tjkvben A+1-8 rendszámú fekvőségei 444 forint megállapított kikiáltási árban Felső-Orbó község előljárási helyiségében 1886. évi január 11-én d. e. 10 órakor tartandó nyilvános árverésen kikiáltási áron alól is eladának. Venni szándékozők kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy pedig az 1881. évi LX. t. cz. 42. §. jelzett árfolyammal számított, óvadékképesnek nyilvánított értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni. A vételárt pedig vásárló az árverezés jogerőre jutása után

30 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó-, mint letéti hivatalhoz letézteni.

Különb az árverezés megállapított feltételei alólr telekkönyvi hatóságánál a hivatalos órák alatt és F.-Orbó község előljárási ágánál megtekinthetők.

A kir. járásbírósa, mint tkvi hatóságól. Nagy-Enyeden, 1885. szept. 30-án.

Valódi

gyógyszer malagasect

a klosterneuburgi borvizsgáló állomás elemzése által mint

igen jó, valódi malagának,

leghatásosabb erősítő szernek ismertett el gyengességben szenvedőknek, betegek, tüdőlk, gyermekeknek

Ha az Ön Hoff-féle maláta mell-czukorkáit elébb ismertem volna, mellbajomtól most mentve lennék.

Kérek ismét 4 csomagot, a 60 kr, az Ön gyógyító és nyálkafelelő Hoff-féle maláta melleczukorkáiból. Ha ezen maláta melleczukorkákat elébb ismertem volna, most mellbajomtól ment lennék. A czukorkák megszabadították régi köhögésemtől, felkértem tehát a feent nevezettet, a zord idő eleni óvszerül, megküldeni.

Tisztelettel Vörös Imre Győröt.

Tisztelt uram! Már használtam ugyan 8 csomagot az Ön maláta-czukorkáiból, de köhögésem, — mely ugyan régi — meg nem szünt, daczára, hogy kissé már javult. 80 éves korom megmagyarázza nekem ezen részbeni gyogyítást, mi azonban nem gátol, hogy a czukorkákat továbbra is hssználjam. Felkérem tehát 4 csomagot mihamarabb küldeni, mert készletem nagyon fogy. — Waidhofen a. Ybbs.

Tisztelettel Debrois János, nyugd. udv. könyvv. számtanácosos

Zitzewitz báróné, ki az Ön maláta egészségi eszköládéját gyomorhajnál hssználta, felhatalmazott engem, hogy sikeres gyogyulásért köszönetét nyilvánítsam.

Chevallerie Th. századosné Borsign. 17.

Midőn a legutóbb küldött 13 palaezk maláta kivonat egészségi sörét köszönetemet nyilvánítom, kérem küldjön ismét 13 palaeztkot.

Maloesay Miklós Ipolyság.

Az elárusító helyek lithographált falragaszok által hitelesítettnek.

A ki vidéken a maláta tápszerket kézi gyogytárnak használni akarja, 20 frért kaphat olyat.

„Óvás!“

Az első valódi Hoff János-féle melleczukorkák két papírban vannak. — minden más földiesért czukorka utánzat, és nem Hoff Jánostól, a maláta-gyogyzszer felalálójától vannak. Sziveskedjenek pontosan a névre Hoff János es. k. udvari szállító és a védjegyre (a feltalálónak Hoff János arczképe) ügyelni.

ÁRAK Bécsben: maláta kivonati egészségi sör (ládával és palaeztkokkal) 13 palaezk 7 frt 26 kr, 28 palaezk 14 frt 60 kr, 58 palaezk 29 frt 10 kr. — Sürített maláta kivonat egy üveg 1 frt 12 kr, fél üveg 70 kr. — Félkilo maláta-csokoládé 1. 2 frt 40 kr, II. 1 frt 60 kr. Maláta-melleczukorka 60. 30 és 15 kros zacskókban. — Két forinton alól sem szállítunk. — FŐRATÁR Nagy-Enyeden: WINKLER JÁNOS kereskedésében és KOVÁOS JÓZSEF gyogytárában. Gyula-Fehérvárt: Mihelyes Zs., Fröhlic J. gyogytárában. Kolozsvárt: Csiki Lukács, Sergey Ferencz, Misselbacher J. B. Nagy-Szebenben: C. Bugarsky János Ferencz és fiai, J. B. Misselbacher és fiai. Tordán: Timbus és fia.

1-4

stb. vérszegénység és gyomorgyengéségnél a legjobb hatásának bizonyult.

1/4 és 1/2 eredeti üvegekben és törvényileg deponált védjeggyel a

VINADOR

spanyol borkereskedésből

BÉCS HAMBURG

eredeti üvegekben a frt 2.50 és frt 1.30.

Kapható Nagy-Enyeden, főraktár: Czfrner J. József ur fúszerkereskedésében.

Különös figyelemmel kéretek lenni a VINADOR jegyre, valamint a törvényileg deponált védjegyre, mert csak azon esetben vállalható el a kezesség, ha ezen jegyekkel ellátva van.

Vörös Imre ur Győr, saját szavai.

Ö Felsége a király örömmel észlelte az Ön maláta kivonatainak gyogyhatását, ugy saját magán, mint az udvar többi tagján. — Kopenhága stb. Kastensköld.

Ö Felsége György Görögország királya udvari szállító ezimet maláta kivonatainak elismerésül adta.

A walesi hercegtől következő sürgöny jött:

„A walesi herceg királyi fensége számára kérek azonnal az Ön maláta kivonati egészségi söréből.“

A „Hamburger Nachrichten“ 1885. januárban kivonatilag fejedelmi elismerést hoznak. A 62-dik kitüntetés ö felségétől Schleswig-Holstein, Glücksburgi Gyula hercegtől jött, ki a Hoff János-féle maláta kivonati találmányokról következőkép nyilatkozik: „A megrendelt Hoff J.-féle maláta kivonati-sört megkaptam, és még többször fogom igénybe venni.“

A szenvedőknek ezen fejedelmi nyilatkozatok mutatják, hogy az ugynevezett maláta egészségi söröket, maláta sypurokat stb. (melyek nem Hoff János találmányai) nem ajánlatos használni.

Hoff János találmányai által es. k. tanácsos, a koronás arany érdemkereszt, magas német és porosz rendek birtokosa. Gyárak Berlinben és Bécsben, Graben, Bräunerstrasse 8.

JEGYZET. Mindennemü maláta kivonati hirdetések, utánzatok, melyekre a szenvedőknek, valamint orvosoknak figyelniök kell.

Szerkesztői Nagy-Enyeden A KIADÓHIVATAL hova lap szellemi részét közlemények küldésére Kiadóhivatal Wokál János könyvtár hova az előfizetők és hirtérmentesen küldés Kéziratok nem adattak

Előfiz

a „Közérde

Kiadónk áldoz fenntartsuk vállalat szemelött tartása n tására buzdítottak. naplója, a felmerü álló közlönye, a ha jesztője marad jöve velezőink szives igyekezőnk tenni l „Csarnoka“ kisebb költeményekkel fog rovatban a mezög adunk hasznos tud

Jól tudjuk, h latos elterjedése fo a vidéki lapokat. sem vállalkozik kü selésére, — kiváló különböző testülete Egyik-másik lapba hir, esemény, de hű képét rendszeres ez csak a „Közérde“ Meltán kérhe vasó közönség szí gátását, — valan oldalról jövő szive zött czélok körébe Nagy-Enyed,

Dr. Magyar Ká

T

a „Közérde

A „KÖZÉRD

Egy é

Fél é

Negy

Egy l

TA

Pogá

1848. évi októ a volt Milotai ház e hunyta le szemeit a ez oly rettenetes per 11 hónapos kisdiedé testvére szerető gond Nyugodtan pih A forradalom pilyezék a szeretett h sokára a mindenébö találtak szükös menl

Elkezdődött a ben, mely lelki agg vérekért, s egy bete sal kezdődött egy 3 doskodás, minőhez nánk. — Mintha lá földön fektvél, csak foglalhassa kissé jö midőn a kényelemb szál gyertya gyöngé felélneműt, hogy a óráig a napi széksé Elmul: a vész, évtizedek multa is Kossuth-bankó volt, lás nélkül beszédete

Könyvnyomda

Wokál János könyvárus és nyomdász Nagy-Enyeden.

Ajánlja jól berendezett

KÖNYVNYOMDÁJÁT,

mely egy egész új nagy gyorsajtóval és a hozzá megkivántató betűkkel van ellátva; elvállal mindennemü és nyelvü könyvek, bármiféle rovatos ivék, körlevelek, árjegyzékek, számlák, nász-, gyász- és vigalmi jelentések, név- és meghívó jegyek, tánczrendek, gyogyzsértári jelzetek, barom-utlevelek, vásár-czédulák, hirdetmények, bármily nagyságu falragaszok, — szóval minden e szakmába vágó munkák izléses kiállítását.

Különösen a kir. közjegyzők, megyei s városi hatóságok és a községi előljárásiágok, valamint takarékpénztárak figyelmét bátor vagyok arra felhívni, hogy a hivatali szükségletekre megkivántató nyomtatványok gyors elkészítésére s a legolcsóbb árszámításra különös suyt fektetek. — A községi bíróságok részére szükséges nyomtatványokból raktárt tartok s azokból kis mennyiségben koncz számra is jutányos áron szolgálók. — Nemkülönbem ajánlom

kölcsön-könyvtáramat,

mely áll 3200 magyar és német könyvből. A beállás mindennap megtörténhetik. A részvénydíj nagyon csekély. Vidéki olvasók előnyben részesülnek. Végül ajánlom jól berendezett

KÖNYVKÖTÉSZETEMET,

melyben mindennemü könyvkötői munkák, egyszerű, valamint arany metszésü könyvek, új díszmunkák felvállaltatnak, jutányos áron és gyorsan elkészittetnek.

Kölcsön-könyvtár

Nyomatott Wokál János könyvnyomdájában N.-Enyeden.

KÖNYV- és ZENEMŰ-KERESKEDES

KÖNYVKÖTÉSZE